

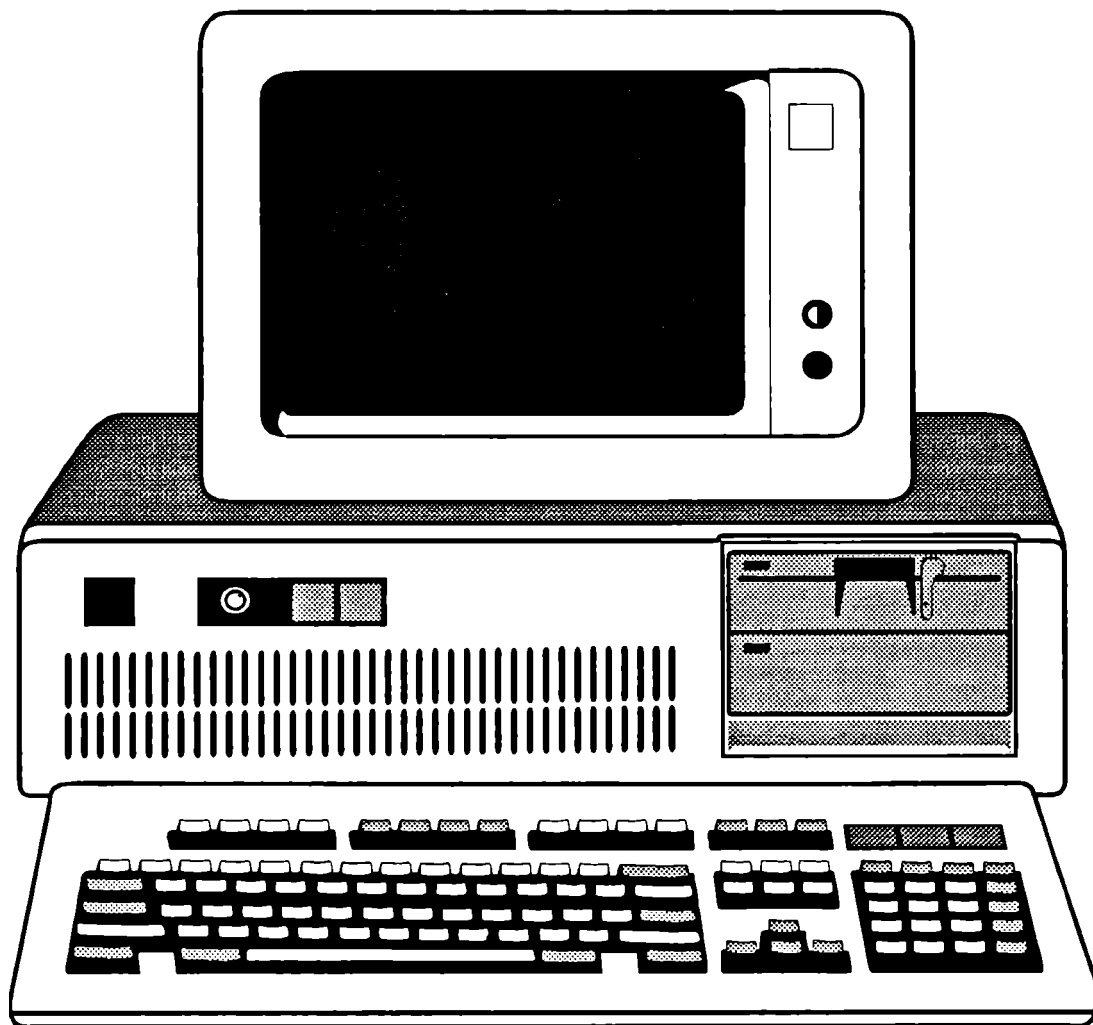
Mikrobiten

Medlemsblad

Nr. 2

November 1995

Årg. 12

Ur innehållet:

Kommande möten *	2	Windows 95 då...	4
Klubbinformation	2	Kallelse till årsmötet	4
OS/2 Warp i test	3	Köpa ny dator, ord på vägen	6
Ännu större disketter	3	Vinterkrysset	7
OS/2 demonstreras 16 nov. *	4	Lösning till vinterkrysset	8

Klubbinformation

ADRESS & TELEFON: HUR BLIR JAG MEDLEM?

Medlemsärenden:

Mikrobiten Datorklubb
c/o Urban Nielsen
Kämpevägen 20
191 49 SOLLENTUNA
Tel. 08-96 06 41

Medlemsbladet:

Medlemsbladet Mikrobiten
c/o Daniel Sundkvist
Alderbäcksvägen 2
781 99 IDKERBERGET
Tel. 0243-50095

PC-program:

Mikrobiten Service
c/o Samuel Sundkvist
Alderbäcksvägen 2
781 99 IDKERBERGET
Tel. 0243-50095

MicroBee-program:

Mikrobiten Service
c/o Per-Didrik Orling
Stora Björnens Gata 132
136 64 HANINGE
Tel. 08-777 84 43

Äldre tidningsnummer:

Mikrobiten Service
c/o Samuel Sundkvist
Alderbäcksvägen 2
781 99 IDKERBERGET
Tel. 0243-50095

AVGIFTER:

Medlemsavgift 100 Kr/År
Program inkl disk. 10 Kr/program
Äldre tidningsnr. 15 Kr/nr.

Genom att betala in medlemsavgiften, f. n. 100 Kr., till klubbens postgiro, nr. 94 53 52-3. Förtryckt inbetalningskort kan erhållas från Urban Nielsen eller Daniel Sundkvist, adress här intill. Om Du använder eget kort är följande information obligatorisk:

**Namn och fullständig adress,
helst telefonnummer också.**

Om Du har hemligt telefonnummer och inte vill att det skall listas i Mikrobiten men vill att klubbens funktionärer skall kunna få tag på Dig per telefon, så skriv ett H efter numret! Då kan vi nå Dig om något skulle vara oklart t. ex. i samband med en beställning av program e. d.

Kom ihåg att skriva mycket tydligt, numera skickar inte postgirot ut själva inbetalningskortet till mottagaren utan en fotokopia, vars kvalitet ibland är diskutabel.

Då vi fått Din medlemsavgift, erhåller Du de tidningar, som utkommit under året, och ett formulär, där Du får fylla i uppgifter om Dina intressen och Din datorutrustning, som kan vara av intresse för andra medlemmar.

Dina uppgifter registreras, men används bara för intern statistik och medlemslistan, som publiceras ett par gånger om året i Mikrobiten. Ingen får köpa uppgifter om Dig från oss.

Medlemskapet upphör

Ditt medlemskap upphör automatiskt om Du slutar betala Din medlemsavgift. Om Du av någon anledning vill anmäla Ditt utträde före årets slut, gör Du det skriftligt. Del av erlagd årsavgift återbetalas inte i sådana fall.

Aktuella och planerade möten:

16/11, (ev. 7/12) 1995

(ev. 18/11, årsmöte 15/2, 14/3, 18/4, 9/5, 19/9, 17/10, 14/11 (ev. 5/12) 1996

Lokal: Trygg-Hansas klubblokal, Fleminggatan 18, STOCKHOLM.

Mötena börjar kl. 19 och avslutas senast kl. 22.

I regel sammanträder styrelsen kl. 18 samma dag och plats.

Redaktionellt

Ja, sommaren var härlig, men säg den glädje, som varar beständigt! Nu är värme och lata dagar ett avslutat kapitel. Men livet går vidare, och vi har kört igång verksamhetens höstsåsong igen. För tolfte gången. Så länge sedan är det klubben bildades. Somliga anser, att den har överlevt sig själv, men än så länge finns det ett sjuttioatal betalande medlemmar och några trogna medarbetare i såväl mötes- som tidningsverksamheten.

Tyvärr hade Tryckfelsnisse varit framme i förra numret och satt fel datum på höstens första möte. Det skulle vara den 14:e september och inte den 4:e. Vi upptäckte det i sista stund och fick ringa runt till dem som brukar komma till mötena. Så vi beklagar detta och hoppas att ingen blev lurad att gå dit den 4:e.

Det har hunnit bli vinter, men vi har planerat minst ett möte och ett tidningsnummer till före nyår. Möteslokalen är bokad även 7 december, men vi vet ännu inte, om vi kommer att ha något möte då. Ring någon av oss i styrelsen i början på december, så får Du säkert besked!

Som tidigare framhållits i denna spalt, är vi mycket tacksamma för medlemmarnas insatser i form av material till tidningens spalter. Tidningen, och klubben, blir vad vi tillsammans gör den till. Så dela med Dig av vad Du kan och vet. Redaktionen klarar av att rätta till språkfel o. d., så om Du är dålig i svenska, gör det ingenting. Det är viktigare att Du deltar i arbetet än *hur* Du gör det.

Om Du har nya, friska idéer, så låt oss ta del av dem! Väl är större delen av styrelsen en bit över femtio, men jag försäkrar att i de gamla gubbarna finns unga, glada, nyhets-hungrande sinnen för hur våra, och Era, datorer kan användas. Eller om Du vill berätta något om Ditt eget arbete eller Din hobby med datoran-knytning, så är det lika välkommet. Eller varför inte tycka till om olika företeelser i datavärlden och skapa debatt?

Huvudsaken är att vi kan bredda tidningens utbud av tips, kunskap, erfarenheter och nyhetsbevakning, så att det inte blir bara en eller ett par personers idéer, som kommer till uttryck.

ÄNNU STÖRRE DISKETTER!

Uppsnappat av Daniel Sundkvist

I förra numret berättade jag om Iomegas Zipdrive, som lagrar 100 MB på varje diskett. Den säljer så bra i USA, att Iomega begränsat exporten åtminstone till England, enligt en artikel i den brittiska tidningen Personal Computer World.

Nu har konkurrenten Syquest kommit med en liknande drive i ungefär samma prisläge, som lagrar 135 MB på en diskett, som är c:a 15 % billigare än Iomega's Zipdiskett.

Syquests drive heter EZ135 och finns i en intern version med IDE-interface (c:a 1650 kr.), som alltså kan anslutas som en andra hårddisk, och i externa modeller med parallellports-

eller SCSI-interface (c:a 1950 kr.). Enligt Syquest skall åtkomsttiden vara mycket respektabla 13,5 ms — dubbelt så snabb som Zipdrive — och dataöverföringshastigheten 2,4 MB/sek.

Men Iomega ligger inte på latsidan. I september tillkännagav de i USA att de snart skulle släppa den nya JAZ-driven, som arbetar med 1 GB disketter och kommer att kosta c:a 5000 kronor.

Så det rör sig på diskettfronten. Tyvärr klarar nog ingen av de här nya drivarna att läsa de gamla hederliga 1.44 MB disketterna. En sådan drive till rimligt pris skulle väl ha stora chanser att bli standardutrustning i

alla nya datorer och därmed på grund av den höga tillverkningsvolymen bli ännu billigare.

Men det är ju tur för oss konsumenter att de stora tillverkarna konkurrerar. Annars hade vi väl fortfarande fått betala 1500 kr. för en 1.44-drive och 40 kr./st. för disketterna. Det är inte så många år sedan priserna låg på den nivån.

Såvitt det är red. bekant finns varken Syquests EZ135 eller Iomega JAZ att köpa i Sverige ännu, men det är naturligtvis en tidsfråga.

Ovan angivna priser är omräknade från uppskattade priser i eng. pund inkl engelsk moms.

OS/2 3.0 WARP I TEST

Ett nytt gammalt operativsystem från IBM, kan det vara något i dessa tider, då det inte talas om annat än Microsofts Windows 95? Vi har bestämt oss för att ta reda på det och skaffat ett exemplar för utvärdering.

Du har säkert hört talas om OS/2, det har funnits i flera år, IBM:s alternativ till Microsofts Windows. För något år sedan kom den senaste versionen, 3.0 Warp. Förr var OS/2 minneskrävande, men den här senaste versionen nöjer sig med 4 MB RAM i datorn, även om mer är att rekommendera, och blev därmed ett alternativ även för mindre penningstinna användare.

Vi har en längre tid varit nyfikna på OS/2, och nu har vi skaffat ett exemplar för att få lite hands-on-erfarenhet.

Liksom Windows har OS/2 ett grafiskt användargränssnitt, där man klickar och drar sig fram med hjälp av muspekaren och olika ikoner. Men man har också tillgång till en kommandorad, liksom i DOS, om man föredrar det. OS/2 har en rad interna kommandon och det går alltså att köra OS/2 från en helt svart skärm med en vanlig kommandoprompt om man så vill. Det är bara att skriva t. ex. DIR, COPY eller namnet på ett OS/2- eller DOS-program, så händer det man förväntar sig. Och OS/2 kan köra de flesta DOS- och Windows-programmen (dock ännu inte Windows 95-program), liksom naturligtvis även alla OS/2-program.

Och ett antal mycket användbara OS/2-applikationer följer med operativsystemet. De kallas Bonus Pack och

inkluderar IBM Works, med textkalkyl- och registerhantering med separata moduler för diagram- och rapportgenerering, Faxworks, HyperACCESS Lite kommunikationsprogram, program för anslutning till Internet, PersonToPerson filöverföringsprogram samt ett par multimediaapplikationer. Det här paketet är faktiskt ett mycket bra startpaket för den som inte tidigare samlat på sig en massa favoritprogram. Visserligen kan de ingående delarna inte mäta sig med de tunga, och dyra, program som ingår i t. ex. Microsoft Office eller Lotus Smartsuite, men för privatbruk räcker de väldigt långt. Särskilt textbehandlingsdelen imponerar med sina möjligheter att skapa och använda stilar, textrutor och tabeller inom ramarna för vanliga A4-sidor. Där ligger Windows Write långt i lä. Även kalkyldelen torde klara sig ganska bra i konkurrensen med de billigare kalkylprogrammen. I registerdelen, som importerar och exporterar Dbase IV-filer, saknar man kanske möjligheten att se (och kunna redigera) registret i listform, men det går bra att skapa en rapport och få ut listor den vägen. Kommunikationsprogrammet är enkelt men fungerar bra, Avatargrafik saknas dock. Och, som sagt, det här paketet följer med gratis!

Nå, hur ser då OS/2 ut, och hur

”känns” det? Känsloerna och åsikterna varierar väl med användarnas preferenser, men ointressant är det definitivt inte. Till utseendet påminner OS/2 mera om Windows än om DOS, men är ändå litet annorlunda. Det tar lite tid att vänja sig. En egenhet, som jag har svårt att förstå, är att OS/2 envisas med att koppla ifrån NumLock då systemet startar. Enligt IBM:s OS/2 Hotline har detta ändrats från den föregående versionen pga. användarönskemål. Jag kan förstå om Laptop-användare med sina komprimerade tangentbord, där den numeriska delen ligger mitt på det alfanumeriska tangentbordet, vill ha NumLock avstängd som standard, men det borde ju vara valfritt!

Tekniskt sett är OS/2 Warp ett 32-bitars operativsystem, som både kräver och bättre utnyttjar 386- 486- och pentiumprocessorernas möjligheter. Här finns äkta multitasking, dvs. datorn kan verkligen göra flera saker samtidigt, till skillnad från Windows timesharing där de olika arbetsuppgifterna hanteras i tur och ordning med korta tidsintervaller. OS/2 är bättre skyddat mot programkrascher, vilket inte hindrat att jag vid ett par tillfällen lyckats låsa hela datorn, så att omstart varit enda lösningen. Men då körde jag förståss Windowsprogram...

Efter bara någon veckas erfarenhet av OS/2 är det fortfarande mycket intressant att jobba med, men tiden får utvisa om det kommer att stanna i datorn för gott. Vi får säkert anledning att återkomma med vidare rapporter i ämnet.

Kallelse till årsmötet 1996

Härmed kallas alla medlemmar i Mikrobiten Datorklubb till ordinarie årsmöte

Tid: torsdagen den 15 februari 1996

Plats: Trygg-Hansas klubblokal, Fleminggatan 18, STOCKHOLM.

Det är viktigt att Du kommer till årsmötet och bevakar Dina intressen. Där avhandlas alla frågor som har med klubbens fortsatta existens och inriktning att göra. Det är på årsmötet det avgörs om några genomgripande förändringar skall företas, vilka som skall ingå i styrelsen eller ha förtroendeuppdrag osv.

Har Du egna frågor Du vill ta upp, ser vi gärna att Du skriver ner dem och delger styrelsen dem i form av motioner till årsmötet helst före 31 januari 1996, även om Du vet att Du själv kommer att närvara vid årsmötet. Kan Du inte närvara är detta enda sättet att vara med och påverka verksamheten, även om Du då går miste om Din rösträtt i de frågor som behandlas. Ordförandens adress är:

**Daniel Sundkvist
Alderbäcksvägen 2
781 99 IDKERBERGET**

Styrelsen hälsar Dig hjärtligt välkommen!

Demonstration av OS/2 Warp

Såvida inte oförutsedda omständigheter lägger hinder i vägen, kommer jag att ta med mig min dator, där klubbens OS2 är installerat för tillfället, till klubbmötet den 16 november.

Då får Ni, som kan komma dit, se och "känna på" OS2 med de flesta av programmen som ingår i Bonus Pack, det gratispaket med program som ingår då man köper OS/2 Warp. Internetanslutningen kommer dock inte att demonstreras den här gången, för vi har ingen telefonlinje till förfogande i klubblokalen. Av samma anledning går det inte att köra kommunikationsprogrammet HyperAccess Lite, som också ingår i Bonus Pack, men jag kan visa hur det ser ut och fungerar.

Och det finns en hel del att titta på. Jag tycker IBM Works är ett mycket värdefullt startpaket, som gör operativsystemet till en komplett mjukvarulösning för den som inte redan har en massa program. Om jag vore utan dator och program, skulle jag nog idag köpa en dator med OS/2 Warp med Bonus Pack i trygg vetskap om att jag då skulle kunna klara mig mycket långt i mina personliga datahanteringsbehov. Här finns ordbehandling, och det är väl vad privata användare mest använder datorn till, eller rättare sagt dokumenthantering, för det finns även rena DTP-funktioner, även om de inte kan mäta sig med renodlade DTP-program. Men det går att lägga in tabeller, texturor och bilder i många olika bildformat i dokumentet och bestämma hur texten på "bottensidan" skall lägga sig runt dessa. Att använda flera spalter går också bra, då definierar man bara en tabell med en rad och flera kolumner och delar upp texten mellan kolumnerna. Den enda raden i tabellen växer till den storlek som behövs för att rymma den text man skriver in. Vidare finns kalkyl- och databasdel med separat rapportdel, diagramfunktion m.m. Kalkyldelen kan förstås inte mäta sig med Excel men har de funktioner man behöver till vardags och importerar och exporterar data i ett flertal format, inkl. Excel, Lotus, komma- och tabseparatorade filer. Databasdelen är ett rent registerprogram, som inte kan hantera relationer, men det kan hantera både sitt egna format och Dbase IV-filer, eller importera och exportera data i Dbase-format, så man blir inte isolerad från resten av datavärlden. Dessutom finns några andra program som man både kan ha och klara sig utan.

Daniel Sundkvist

Windows 95, då...

av Daniel Sundkvist

Du kanske undrar, varför vi inte likasom alla andra datatidningar till minst hälften av innehållet tjarar om Windows 95 och Microsofts eminenta programvaror för detta nya operativsystem.

Tjaa, det är väl inte nödvändigt att upprepa vad alla andra tidningar skriver. Dessutom kräver Windows 95 så pass mycket av hårdvaran, att ingen av oss, som jobbar med tidningen, har tyckt att det är någon idé att installera det. Vi har helt enkelt inte nog vassa maskiner. Så vi har ingen erfarenhet att skriva om. Därför föll valet på OS/2 Warp, som nu funnits så pass länge att de värsta buggarna bör ha hunnit åtgärdas.

Sedan kan man också undra, om inte de stora mjukvaruföretagen med Microsoft i spetsen samarbetar med hårdvarutillverkarna. Så att programvarorna alltid är litet för komplexa för flertalet av de datorer som finns med irriterande väntetider som följd, vilket skapar efterfrågan på kraftfullare datorer. Då dessa vassare datorer blir tillgängliga för de mindre köpstarka privat användarna, finns redan en nyare version av programvarorna, som kräver ännu snabbare maskiner.

Jag startade en gång Microsoft Word, ver. 5 eller 6, hos en vän, som har en 16 Mhz 386 SX. Vi hann dricka te innan datorn hade laddat in programmet så att man kunde börja skriva! Personligen finner jag den hårdmjukvarukombinationen fullständigt ointressant. Word är säkert ett av de allra bästa textbehandlingsprogrammen, men vilken privat användare *behöver* egentligen alla dess finesser? Och hinner man över huvud taget lära sig dem alla innan en ny version, med mera finesser, kommer?

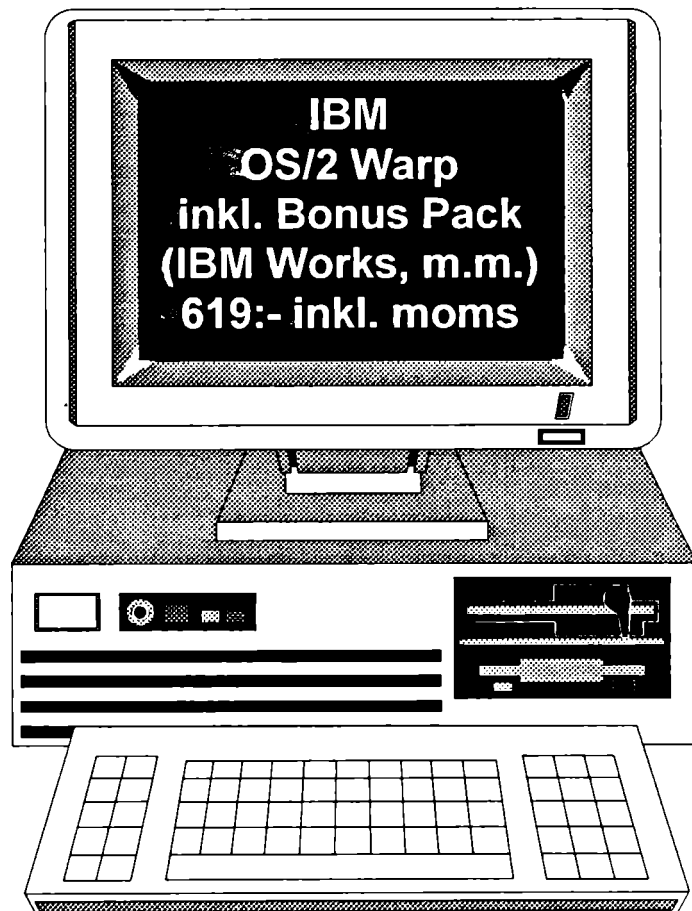
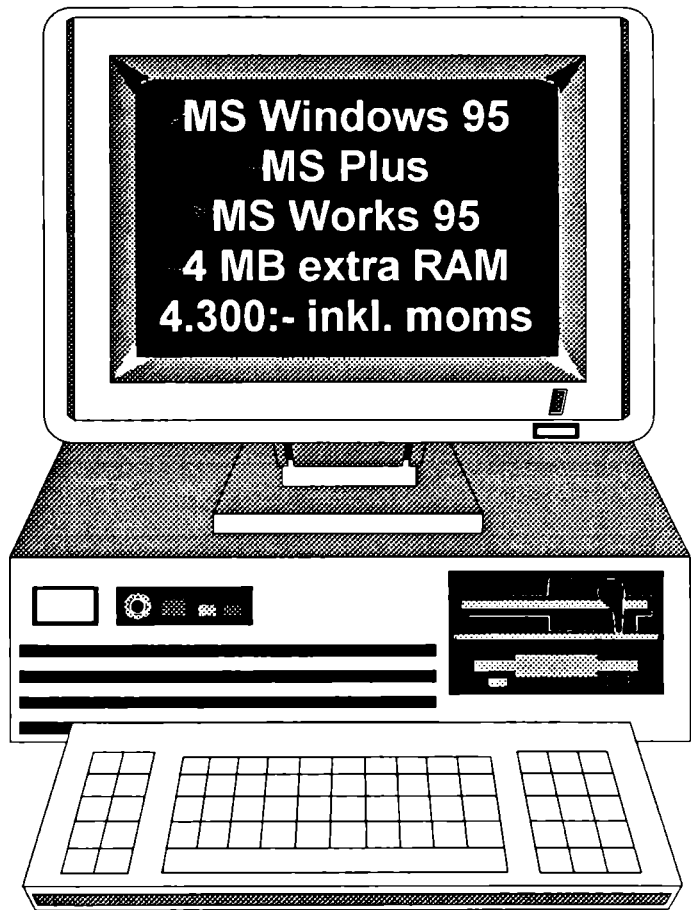
Alla andra datatidningar skriver om det senaste och häftigaste. Är det inte på tiden att någon skriver om program och maskiner, som är överkomliga i pris även för Medelssvensson? Missförstå mig inte! Jag är ingen bakåtsträvar, men jag är realist. Egentligen har det inte hänt så mycket sedan Windows kom. Då blev det möjligt att se på skärmen (åtminstone ungefär) vad som skall komma ut på skrivaren. I sanningsens namn skall medges att en del tunga (dyra) DOS-program också hade grafiska användargränssnitt, men då gick de

(fortsättning på sidan 5)

(fortsättning från sidan 4)

också tämligen trögt. Jag ser Windows som det första egentliga steget mot WYSIWYG, what you see is what you get. Tekniskt sett är Windows, upp till ver. 3.11, ett skal utanpå DOS, men för både användaren och programmeraren innebär det en helt annan miljö, med allt vad det innebär av för- och nackdelar. IBM tyckte att ett helt grafiskt operativsystem, som fungerar utan DOS, skulle vara bättre och skapade OS/2, som i princip fungerar som DOS och Windows tillsammans men också kan köra speciella OS/2-program, som varken DOS eller Windows kan köra. Windows 95 slutligen är Microsofts motsvarighet till OS/2, men det är inte kompatibelt med OS/2. Tyvärr ställer det mycket höga krav på minne och maskinvara i övrigt, om det skall fungera bra.

Ett operativsystems framtid beror nästan uteslutande på hur mycket program, som skrivs för systemet ifråga, inte på hur bra systemet är i sig självt. Windows har aldrig varit särskilt stabilt, det hakar upp sig då och då så att man måste starta om datorn för att komma vidare. Tyvärr har man då också förlorat åtminstone det man gjort sedan man sist sparade sitt arbete, men ibland ställer det till med oreda på hårddisken också, med förstörda filer och hemlösa clusters. Inte desto mindre skrivs nästan all programvara idag för Windows. Nya DOS- eller OS/2-program är sällsynta. Om Windows 95 håller vad Microsoft lovar, torde det förbli så. Vi små användare kan tyvärr inte ändra på de trenderna. Skulle det visa sig att problemen med Windows 95 blir för stora, kanske OS/2 har en chans att komma igen. OS/2:s stora styrka ligger i dess Bonus Pack, ett gratis programpaket som räcker långt för den som inte har något annat samt dess förmåga att dessutom kunna köra de flesta DOS- och Windows-program (inte Win 95-program). Här har Microsoft ett och annat att lära av IBM. Write är OK, men Kartoteket och Terminalen är ju bara leksaker. Skulle man gratis skicka med Microsoft Works, vore det en helt annan sak. En prisjämförelse mellan OS/2 Warp med Bonus Pack, och Windows 95 + Microsoft Plus + Microsoft Works 95 utfaller till IBM:s fördel med c:a 2.200 kronor! Plus c:a 1.500 kr för 4 MB minne för att kunna köra Windows 95. Det är stora pengar!

NY DATOR, VAD SKALL JAG TÄNKA PÅ VID KÖPET?

av Daniel Sundkvist

Det finns väl knappast någon bransch, där villkoren växlar så snabbt, som i databranschen. Utvecklingen går med expressfart. Det, som var sista skriket för ett par tre år sedan, är bara en medioker utrustning idag. Att maskiner och programvaror utvecklas är ju bra, men medaljens baksida är att det är en mycket dålig penningplacering. Faktiskt i klass med bilköp. Priserna rasar hela tiden.

Men förr eller senare kommer den dag, då Du *måste* skaffa något nytt, antingen för att Din gamla utrustning har gått sönder och det blir olönsamt att låta laga den, eller för att den helt enkelt inte längre fyller Dina behov. Kanske har Din trotjänare MicroBee till sist gett upp, eller Din gamla XT eller AT lagt av. Det blir i allmänhet dyrare att låta laga en sådan maskin än vad Du sedan vid en ev. försäljning kan få ut för den. Eller kanske vill barnen spela spel på datorn, och de spel "alla andra" har kräver minst en 486:a? Visst är det dyrt med nyköp, men husfriden har ju också sitt värde.

Frågan om vilket märke, som är bäst, är kanske den minst viktiga nu för tiden. De flesta datorer, som säljs i Sverige har ungefär likvärdigt innehåll inom sina resp. storleksklasser. Generellt kan man säga, att man skall akta sig för märken, som har ovanliga minneskretsar, för uppgradering av minnet är den troligaste förbättringen Du så småningom kommer att överväga. Och det kan bli mer än dubbelt så dyrt med 4 MB minne till vissa IBM- och Compac-modeller än vad vanliga SIMM-moduler kostar. Så ta reda på vad minneskretsarna till den dator Du tänker köpa kostar. För även om Du idag anser att det som sitter i datorn vid köpet räcker och blir över, försäkrar jag Dig att Du inom ett par år inte är så säker längre.

Betydligt viktigare är *vem* som säljer datorn åt Dig, såvida Du inte är så kunnig att Du själv kan ta hand om all service och eventuella reparationer. Som en följd av de speciella villkoren i branschen har det visat sig svårt för små, nystartade firmor att överleva. Köper de hem för stora lager, blir produkterna omoderna innan de sålt dem. Har de för små lager, blir det irriterande väntetider om någonting måste åtgärdas och delar inte finns hemma. Så det gäller att hitta en säljare, som

har erfarenhet och dessutom kommer att finnas kvar de tre år, som garantin mestadels räcker. För det är säljaren, inte generalagenten eller tillverkaren, som står för garantin. Köper Du en dator med tre års garanti av Puttes Data, så är Du utan garanti samma dag som Puttes Data går i konkurs. Och i konkurs går dom, många av de mindre datafirmorna. Så om Du är beroende av säljarens support, så välj en firma, som har varit i branschen åtminstone 4-5 år och inte dragit på sig alltför mycket kritik för dåligt kundbemötande. Du gör inga våldsamma klipp på det viset men kan vara någorlunda säker på att få valuta för Dina pengar. För Du betalar inte bara för maskinen Du köper, firmans eventuella support kostar också pengar och är inräknad i priset.

Nå, vad skall jag då köpa för slags dator? frågar Du. Är det någon idé att köpa en 486:a idag? Det beror på vad Du skall använda den till och hur gott om tusenlappar Du har. Det är alltid det sista steget uppåt på prestandaskalan, som är dyrast, och en dator med 150 Mhz processor är inte dubbelt så snabb som en 75:a. Det är så mycket mera än processorn, som påverkar snabbheten.

Om Du skall använda datorn yrkesmässigt i någon mån, så köp det vassaste Du har råd till, men vänta så länge Du kan, innan Du köper! Om ett par månader kan Din drömdator ha rasat flera tusenlappar i pris.

Skall Du bara ha en "hemdator" för att skriva ett och annat brev på, och kanske köra deklaraionsprogrammet i februari, och något för barnen att "göra läxorna" på, då räcker det gott med en 486:a. I dag säljs 120 Mhz 486:or, med PCI-buss, som kör ifrån vissa Pentium 75:or. Och prisskillnaden blir ganska stor.

Köper Du en ny dator idag, skall den ha PCI-buss, såvida den inte är minst 2.000 kronor billigare än motsvarande dator med PCI-buss. Så mycket kostar det nämligen att köpa ett bra grafikkort för PCI-bussen om Du senare vill byta till ett Pentium-moderkort. Och ett begagnat 486-moderkort med bara VL- eller ISA-buss är inte mycket värt om Du ska sälja det.

En annan sak man ska se upp med är hårddisken. Här försöker de flesta

säljare snåla in några kronor. Även om prisskillnaden inte är mer än ca: 500 kronor mellan 540 MB och 1 GB, så blir det pengar om firman säljer några hundra datorer om året. Det gäller ju att kunna konkurrera med priset. Jag minns då 100 grams chokladkakor kostade en krona. Då inflationen satte in, behövde man höja priset även på chokladkakorna. Men i stället för att ta en och tjugofem för kakan behöll man priset en krona och tunnade ut kakan till 80 gram. Simalabim, nu hade man fått mer betalt utan att kunderna reagerade nämnvärt. Samma goda psykologi tillämpas i databranshen. Acceptera inte en mindre hårddisk än 1 GB om Du köper dator nu! Du kanske tycker att det låter mycket, men *varenda* hårddisk blir förr eller senare full, och dagens programvaror lägger beslag på massor med hårddiskutrymme. Och just nu får man mest för pengarna om man köper 1 GB-diskar.

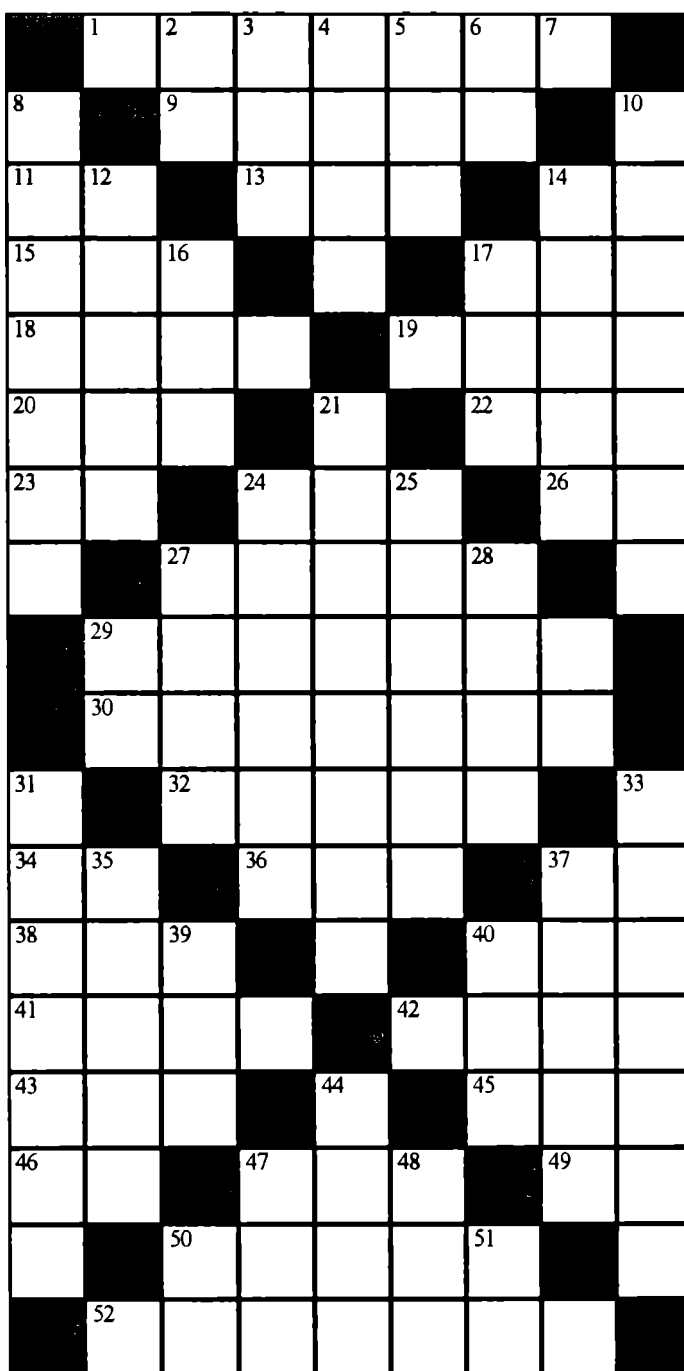
Se också till att Du får ett PCI-grafikkort! Det finns oseriösa handlare som försöker prångla ut datorer med gamla ISA-grafikkort för att tjäna några hundralappar till. Ett sådant grafikkort blir en flaskhals i en ny, snabb dator. Och det är så gott som värdelöst, om Du vill sälja det.

Men, varför är det så noga med PCI-bussen? undrar Du. Helt enkelt för att den är snabbare än VL-bussen, och för att den inte tappar farten om man ansluter mer än ett kort till den. Vidare är det en 64 bitars buss till skillnad från VL-bussens 32 och ISA-bussens 16 bitar. För en 486:a kanske detta inte gör så stor skillnad, men Pentiumprocessorn kan glufsa i sig 64 bitar i varje tugga från bussen och då *går* det fortare.

Hela detta resonemang har utgått från att Du skall köpa en helt ny dator. Det är inte alla förunnat att ha råd till det, och ibland är det faktiskt inte nödvändigt heller. Vilken PC-dator som helst, med undantag för vissa gamla PC- och XT-modeller, där nätaggregatet är av fel typ, kan bli nästan som ny, om den får ett nytt moderkort med en snabb processor. Och det är inte svårt att byta moderkort om man är en smula händig. Skruvmejsel brukar vara det enda nödvändiga verktyget. Och litet sunt förnuft. Goda kunskaper i engelska sitter inte heller i vägen då

(fortsättning på sidan 8)

VINTERKRYSS 1995

Vågrätt:

1. Gammaldags krigarskydd
9. Lärjunge
11. Ett slags linjal
13. Är bra att ha till veden
14. Förlag
15. Gnäll
17. Jordbruksredskap
18. Skodel och fågel
19. Nederbörd
20. Skall maskinen helst inte
22. Anna Greta Isberg
23. Erik Ingelsson
24. Europeiskt myntslag
26. Brukar stå på räkningen
27. Ska man akta sig för att trampa på
29. Månad
30. Godis
32. Skall gossar vara
34. Hårt vatten
36. Förkortning för den vanligaste tangenten
37. Begynnelsen och änden
38. Skärningspunkt
40. Får man från får
41. Smältande kroppsdel
42. Fransk flygplats
43. Period
45. Viktig schackpjäs
46. Rudolf Ek
47. I det fria
49. Engelskt väderstreck
50. Illaluktande gas
52. Självstyrande

Lodrätt:

2. Nyktra alkisar
3. Förkortning som betyder driftklar
4. Dyrt datormärke
5. Hembyggd dragare
6. Avsömnad avisa
8. Det är det Du håller på med nu
10. Antikt dödsstraff
12. Läge
14. Vill gärna den som ska vila
16. Vill man helst motspelaren
17. Bibliskt flicknamn
21. Behövs om man ska köra Windows 95
24. Kan man salta in fisk i
25. Njaa, har man egentligen det i Internet?
27. Gör besviken publik
28. Isfigur
29. Törstigt träd
31. Den kallaste tiden
33. Ett slags plastmaterial
35. Sen muntration
37. Spelar mansgrisen ofta
39. Måste loket
40. Norma
44. Motorman
47. Det är öppet upptill
48. Streckkods beteckning
50. Uttalande från nöt
51. Svenskt väderstreck

Var så god, här kommer krysset! Nästan inga datatermer alls den här gången, mest bara allmänbildning. Svårighetsgraden kan bara Du själv bedöma, men några riktigt fula fallgropar finns inte.

Lösningen finns på nästa sida. Så det enda Du vinner på att lösa krysset, är en stunds hjärngymnastik och avkoppling. Det har ju också det goda med sig, att Du slipper gå och vara irriterad i flera månader, om Du inte lyckas hitta ett eller annat ord i krysset.

Håll till godo!

VINTERKRYSS 1995

LÖSNING

	1	2	3	4	5	6	7	
	H	A	R	N	E	S	K	
8	K		9	A	D	E	P	T
								10
11	12		13	Y	X	A		14
15	Y	N	16	K		T		17
18	S	U	L	A		19	R	E
20	S	T	Å		21	R		22
23	E	I		24	L	E	U	
25								26
27								
28								
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								
36								
37								
38								
39								
40								
41								
42								
43								
44								
45								
46								
47								
48								
49								
50								
51								
52								

(fortsättning från sidan 6, Ny dator...)

man skall läsa manualen till kortet och sätta alla byglar på rätt plats. Men det kan man också ofta få hjälp med där man köper kortet. Sedan är det bara att skruva. PC-datorerna av bordstyp är uppbyggda på samma sätt, med instickskort som sätts i socklar på moderkortet och fixeras med en skruv i datorlådan. Så det är bara att märka upp hur alla kablar är anslutna innan man lossar dem, skruva loss och plocka ur alla instickskort och slutligen skruva loss det gamla moderkortet. Montering av det nya sker i omvänd ordning. En del nya moderkort har anslutningarna för IDE-hårddiskar, diskettstationer samt serie- och parallellportarna monterade direkt på moderkortet. I så fall blir de gamla instickskort, som skötte dessa funktioner, över och får ersättas med plåtvinglar. Har du inga plåtvinglar över, så skruva loss dem från de gamla korten, dessa har i alla fall inget större kommersiellt värde. Hålen efter kontakterna kan med fördel tejpas igen med vanlig pakettejp. *Kontrollera hur flatkablarna var anslutna till de gamla korten!* I regel brukar den kant som är färgmärkt vara vänd mot pinne 1 på kortet, men alldeles säkert är det inte. Vänder Du kabeln till diskettstationerna fel, lyser lampan på diskettstationen hela tiden. Sätter Du då i en diskett, blir den oläslig, spår 0 raderas. Vänds hårddisk-kabeln fel, fungerar inte hårddisken, men jag har inte varit med om att några skador har uppstått.

Om Du även byter grafikkortet, så kolla att Din monitor klarar de svepfrekvenser det nya kortet kan skicka ut! Annars kanske Du kör sönder monitorn. Det brukar finnas en bygel på grafikkortet, som kan begränsa frekvenserna för olika monitortyper. Använd den om det behövs! Uppgifter om vad Din monitor klarar finner Du i manualen till den. Har Du ingen manual, så anteckna noga typbeteckningen och ring generalagenten för monitormärket och fråga! Den som säljer grafikkortet till Dig, kan troligen också hjälpa Dig.

En sådan här uppgradering av en gammal dator brukar ge god utdelning i fråga om prestanda. Samtidigt kan det ju vara väldigt kul att Du med en gammal låda, som inte ser något ut för världen, kör ifrån Dina kompisars betydligt nyare datorer. Och det behöver inte bli så dyrt, om man kan göra jobbet själv. Ett nytt 486-moderkort med 120 Mhz processor och PCI-buss kostar c:a 2.500 kronor. Ett bra PCI-grafikkort 1.500 — 2.000 kronor. En 1 GB EIDE-hårddisk går på c:a 2.500 kronor, allt inkl. moms. Och Du behöver ju inte byta allt på en gång, om Du inte ha råd!

Låt Dig inte luras att köpa en s. k. uppgraderingsprocessor, som förvandlar 286:or eller 386:or till 486:or eller 486:or till Pentium. De är alltför dyra, och Du får inte valuta för pengarna. Det är i regel mycket bättre att byta hela moderkortet och ofta billigare! Då slipper Du de inbyggda flaskkylsar som arkitekturen på de äldre korten utgör. De är helt enkelt inte byggda för moderna processorer. Om Du sätter en Porschemotor i en gammal Volkswagen, så visst blir den snabbare, men inte blir det någon Porsche! Det kan inte bli någon äkta 486:a av en gammal 386 SX heller.

Tjaa, så här skall lösningen se ut, har jag tänkt mig. Men det kan ju finnas alternativa lösningar, som är lika rätta som denna. Så har Du fått ett annat resultat, och Du tycker att det är lika bra, så är Du bara att gratulera. I så fall kan Du kanske hjälpa till och skicka in ett kryss av Din egen konstruktion. Red blir bara tacksam för all hjälp.